

Vragenlijst beheersing fraudesignalen

Inleiding

Het Directieteam van de Belastingdienst heeft in december de opdracht gegeven om bij de verschillende dienstonderdelen te onderzoeken hoe zorg wordt gedragen voor een evenwichtige behandeling van fraudesignalen. Fraudesignalen worden in deze opdracht gedefinieerd als aanwijzingen die kunnen duiden op opzettelijk handelen om een misleidende voorstelling van zaken te geven om op deze wijze minder belasting aan te geven en af te dragen dan wettelijk vereist of om ten onrechte belastinggeld te claimen. Let wel: bij fraudesignalen staat het nog geenszins vast dat daadwerkelijk sprake is van fraude.

De aanleiding voor deze opdracht is gelegen in de zogenaamde CAF Toeslagen zaken. De blik zal met name gericht zijn op de wijze waarop binnen de verschillende onderdelen zorg wordt gedragen voor een zorgvuldige behandeling van signalen zonder vooringenomenheid waarbij voldoende rekening wordt gehouden met de menselijke maat.

Als eenmaal geconstateerd is dat daadwerkelijk sprake is van frauduleus handelen dan vindt de feitelijke afhandeling daarvan plaats via het strafrecht of het boeterecht. De wijze waarop de verdere strafrechtelijke behandeling van een fraudecasus door de FIOD wordt aangepakt valt buiten de scope van dit onderzoek.

Deze vragenlijst is de eerste stap in de verkenning van de wijze waarop fraudesignalen binnen de organisatie worden opgepakt. Deze vragenlijst zal daarom zeker niet compleet zijn. De bedoeling is om – daar waar nodig – de informatie uit de vragenronde aan te vullen met interviews. Uiteraard staat het je vrij om extra informatie op te nemen of – bij onduidelijkheid – contact op te nemen met het projectteam. Voor een goede uitvoering van de opdracht is een gedegen beantwoording een vereiste. De directeuren van de uitvoeringsdirecties hebben in het directieoverleg van december hun volledige medewerking toegezegd.

Vragen

Met behulp van de onderstaande vragen proberen we een beeld te krijgen van de wijze waarop de 'beheersing' van signalen van mogelijke fraude binnen jouw dienstonderdeel is ingericht. De vragen zijn bedoeld als hulpmiddel. Als je beschikt over beschrijvingen, evaluaties etc., stellen we het op prijs wanneer je daar in de beantwoording naar verwijst en/of meestuurt.

Processtappen	
1. Op welke wijze ontstaan signalen die wijzen op mogelijke fraude?	
2. Op welke wijze en door wie worden signalen in eerste instantie beoordeeld?	
3. Welke criteria worden daarbij gehanteerd?	
4. Op welke wijze en door wie worden signalen na een eerste beoordeling eventueel verder opgewerkt?	
5. Wat zijn de mogelijke gevolgen die voortvloeien uit een opgewerkt signaal en wie zijn daar bij betrokken?	
6. Is sprake van speciale afdelingen of teams die signalen oppakken of uitwerken?	
Vastleggingen	
1. Welke applicaties worden gebruikt voor de bovenvermelde processtappen?	
2. Is het gebruik van deze applicaties verplicht?	

Met opmerkingen ☐: Graag nog opnemen wat er met de antwoorden gedaan gaat worden + tijdspad.

Met opmerkingen ☐: Liever opkomen? Het ontstaan gebeurt bij de fraude zelf

Met opmerkingen ☐: Ik kan me voorstellen dat dit volledig afhankelijk is van het proces waarbij het signaal opkomt. Opmerking maken dat dit zoveel mogelijk per proces en voor verschillende processen moet worden beschreven?

Met opmerkingen ☐: Alleen opwerken? Of ook beoordelen (4-ogen principe, VTA-lijn)

Met opmerkingen ☐: Voor wie?

Met opmerkingen ☐: Mij is niet duidelijk wat met dit deel van de vraag bedoeld wordt: degene die de gevolgen ondervindt of degene die hier intern bij ons mee bezig is.

Met opmerkingen ☐: Of genereren? Zo ja, welke?

Met opmerkingen ☐: Ook dit is geheel middel- en procesafhankelijk en wellicht zelfs signaalafhankelijk. Uitwerken per middel/proces?

3. Ondersteunen deze applicaties de beslissingen die door de gebruikers moeten worden genomen en zo ja, hoe?	
4. Worden deze applicaties gebruikt ten behoeve van verantwoordingsrapportages en zo ja, hoe?	
Spelers in het proces	
1. Welke mensen worden betrokken in het oppakken en uitwerken van fraudesignalen en wat is hun rol?	
2. Vindt afstemming plaats in de vaktechnische lijn? Zo ja: - wanneer (bij welke processtappen) - met wie - betreft het (verplicht) advies of goedkeuring	
3. Vindt (standaard) afstemming plaats met leidinggevend(en)? Zo ja: - wanneer (bij welke processtappen) - met wie - betreft het (verplicht) advies of goedkeuring	
Beheersing	
1. Zijn er procesbeschrijvingen m.b.t. de bovengenoemde processtappen en zo ja, welke?	
2. Zijn in handboeken, leidraden en instructies aanwijzingen opgenomen voor het oppakken en uitwerken van fraudesignalen. Welke?	
3. Is sprake van externe uitingen waarin de aanpak staat omschreven (denk aan het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst, het protocol AAFD, instelbesluiten etc.)?	
4. Moet er verplicht advies worden ingewonnen in de verschillende processtappen?	
5. Is goedkeuring nodig en zo ja van wie?	
6. Vindt er (verplicht) collegiale afstemming plaats (4-ogen principe)?	
7. Is de uitwerking van de processtappen onderhevig aan kwaliteitstoetsing (review, FIX, ADR of anderszins)?	
8. Op welke wijze wordt de eventuele kwaliteitstoetsing vastgelegd (denk aan KMO)?	
9. Wordt er periodiek gerapporteerd over de uitwerking van fraudesignalen en zo ja op welke wijze en aan wie?	
10. Is er anderszins aanleiding om de beheersing van fraudesignalen tegen het licht te houden (klachten ombudsman, rechtszaken etc.)?	
Overig	
1. Zijn er buiten de bovengestelde vragen nog onderwerpen die in de	

Met opmerkingen : Ik kan me voorstellen dat niet iedereen deze vraag kan beantwoorden. Daarom toevoegen: indien dit niet achterhaald kan worden, graag beantwoorden met "onbekend".

Met opmerkingen : Zou dit niet al helder moeten hebben?

Met opmerkingen : En zo ja, van wie?

uitwerking aan de orde moeten komen?	
2. Zo ja, is daar ook documentatie over beschikbaar?	
3. Wie kan dit onderwerp inhoudelijk toelichten?	